

Millora Genètica

2013/2014

Codi: 102673

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502445 Veterinària	OB	3	2

Professor de contacte

Nom: Jordi Jordana Vidal

Correu electrònic: Jordi.Jordana@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha prerequisits oficials, si bé és convenient que l'alumne:

- Conegui els conceptes fonamentals de Genètica Mendeliana, Genètica Molecular i Bioestadística.
- Tingui nocions elementals d'Àlgebra Matricial.
- Pugui llegir textos científics en anglès.

Sàpiga utilitzar, a nivell d'usuari, les eines informàtiques bàsiques.

Objectius

La Millora Genètica és una assignatura obligatòria de 6 ECTS que s'imparteix durant el 2n semestre del tercer curs del grau de Veterinària.

Quant als objectius generals de l'assignatura, aquests consistiran en que l'estudiant adquireixi els suficients coneixements, teòrics i pràctics, que li permetin en el seu futur professional, analitzar i col·laborar de forma eficient en la gestió –des de la seva vessant genètica–, de les poblacions animals domèstiques, tant en l'establiment de programes de conservació, programes de selecció i millora genètica convencional i selecció genòmica, com en el control genètic de malalties.

Quant a objectius formatius concrets, els podem desglossar en:

- Adquirir coneixements per mesurar i quantificar la variabilitat genètica de les poblacions, tant a partir de dades moleculars com genealògiques.
- Analitzar de forma crítica els paràmetres de diversitat genètica d'una població i la seva relació amb altres poblacions.
- Decidir, en base als paràmetres obtinguts, els aparellaments més adients en una població, per mantenir la màxima variabilitat genètica ancestral.
- Entendre el model explicatiu de l'herència de caràcters complexos (poligènics) i la mesura d'aquesta variabilitat a partir del grau de semblança entre individus emparentats. Càlcul dels paràmetres genètics per a caràcters d'interès.
- Desenvolupar mètodes d'avaluació dels candidats a la selecció i entendre els factors que condicionen el progrés genètic en les distintes estratègies de selecció.
- Conèixer les implicacions dels diferents sistemes d'encreuaments com a eina de millora genètica.
- Adquirir una visió dels mètodes actuals de detecció de gens que afecten als caràcters complexos, i la seva aplicació en el context de la conservació, la millora genètica i el control de malalties.

Analitzar exemples de programes de conservació, selecció i control de malalties en espècies domèstiques.

Competències

- Veterinària
- Comunicar la informació obtinguda durant l'exercici professional de manera fluïda, oralment i per escrit, amb altres col·legues, autoritats i la societat en general.
- Demostrar que es coneixen i es comprenen la cria, la millora, el maneig i el benestar dels animals.
- Demostrar que es coneixen i s'utilitzen els conceptes i els mètodes estadístics aplicables a la veterinària.
- Mantenir actualitzats els coneixements, habilitats i actituds de les competències professionals mitjançant un procés de formació continuada.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar la dinàmica dels gens en les poblacions, així com els principals factors que la condicionen.
2. Aplicar el concepte de regressió a l'avaluació de reproductors.
3. Aplicar els coneixements d'avaluació genètica dels reproductors a la selecció i millora de les poblacions d'animals domèstics, i emetre judicis sobre els programes de conservació i millora existents.
4. Aplicar els principis de probabilitat i de la teoria de distribucions a la resolució de problemes genètics.
5. Comunicar la informació obtinguda durant l'exercici professional de manera fluïda, oralment i per escrit, amb altres col·legues, autoritats i la societat en general.
6. Descriure els fonaments i els procediments d'avaluació genètica dels reproductors.
7. Identificar els principis i l'aplicació de programes de control genètic de malalties.
8. Interpretar el model explicatiu de l'herència poligènica i la seva relació amb la semblança entre parents i els paràmetres genètics.
9. Interpretar els principis científics que permeten establir programes de millora genètica amb una perspectiva de sostenibilitat i conservació de la biodiversitat, respectant alhora el benestar dels animals.
10. Mantenir actualitzats els coneixements, habilitats i actituds de les competències professionals mitjançant un procés de formació continuada.
11. Utilitzar els estadístics d'associació entre variables (covariàncies, correlació) i la seva relació amb l'anàlisi de la variància per estimar el grau de semblança entre parents i els paràmetres genètics.
12. Utilitzar l'anàlisi de la variància per conèixer les fonts genètiques i ambientals de variabilitat.

Continguts

El contingut global de l'assignatura, distribuït per blocs, serà la següent:

Bloc 1: Plantejament general dels Programes de Conservació i Millora en les espècies domèstiques. Concepte de raça i estructura dels Llibres Genealògics. (3h)

Bloc 2: Mesura i quantificació de la variabilitat genètica. Equilibri genètic de Hardy-Weinberg. (4h)

Bloc 3: Estimació dels paràmetres de diversitat genètica en poblacions petites: a partir de dades moleculars i a partir de dades genealògiques. (5h)

Bloc 4: El model infinitesimal per a caràcters complexos (quantitatius o poligènics). (5h)

Bloc 5: Estimació de paràmetres genètics d'interès per a la selecció i millora dels caràcters. (7h)

Bloc 6: Mètodes de selecció convencionals i avaluació genètica dels candidats a reproductors: índexs de selecció i BLUP. (9h)

Bloc 7: Mesura del progrés genètic, esperat i observat, en una població. Vies de millora. Selecció assistida per marcadors i selecció genòmica. Difusió del progrés. (5h)

Bloc 8: Els encreuaments de races i/o poblacions com a eina de millora genètica. (3h)

Bloc 9: El control genètic de les malalties de tipus hereditari. (3h)

Així mateix, l'estudiant es familiaritzarà amb la resolució de problemes mitjançant una aproximació basada en l'autoaprenentatge. Aquesta part de l'assignatura constarà de dos blocs temàtics:

Bloc A. Problemes de Genètica de Poblacions

Bloc B. Problemes de Millora Genètica

Es realitzaran dos seminaris durant el curs:

SMG1: Els programes de conservació de races en perill d'extinció (2h)

SMG2: Els programes de millora en races de foment (2h)

Es realitzaran dues pràctiques en aula informatitzada:

MG1: Tractament matricial mitjançant programes informàtics (2h)

MG2: Simulació en Millora Animal: Genup (2h)

Metodologia

La metodologia docent que s'emprarà durant tot el procés d'aprenentatge es basa fonamentalment en el treball de l'estudiant, i serà el professor l'encarregat d'ajudar-lo, tant pel que fa a l'adquisició i interpretació de la informació relacionada amb l'assignatura, com en la direcció del seu treball. D'acord amb els objectius docents de l'assignatura, les activitats formatives que es duren a terme són:

Classes magistrals: Amb aquestes classes, l'estudiant adquireix els coneixements fonamentals de l'assignatura, amb exemples pràctics que es resoldran a classe, els quals seran, a més, treballats i complementats en seminaris, tutories i pràctiques en aula d'informàtica. Es tractarà de classes magistrals interactives en les quals es fomentarà el diàleg amb els alumnes i que es basaran en materials audiovisuals, principalment presentacions Power Point, que es penjaran amb antelació al Campus Virtual.

Autoaprenentatge - Resolució de problemes: Es facilitarà als estudiants una àmplia col·lecció de problemes resolts, on s'explica de forma molt detallada i didàctica la manera o maneres d'abordar-los i resoldre'ls. Aquesta eina permetrà als estudiants familiaritzar-se, de manera autònoma però guiada, amb aquesta vessant més pràctica de l'assignatura. A més, i com a complement de les classes, els alumnes disposaran d'un aplicatiu basat en la plataforma Moodle que permetrà la resolució guiada i interactiva d'exercicis.

Autoaprenentatge - Treball en grup: Aquesta activitat pretén fomentar el treball en grup, així com, potenciar la capacitat per emprar recursos informàtics. Es tractarà d'escriure i analitzar un petit programa per a l'avaluació BLUP en un cas pràctic de selecció animal. Addicionalment, es realitzarà una anàlisi pautada de diferents programes de millora genètica animal.

Pràctiques a l'aula informatitzada: Aquests treballs constituïran un complement inestimable per ajudar a entendre millor tot el que s'ha explicat a les classes de teoria.

Tutories: Sessions concertades prèviament (correu electrònic) per resoldre dubtes i mantenir discussions sobre continguts específics de la matèria i els problemes.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-------	------	--------------------------

Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	44	1,76	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
Pràctiques Aula d'Informàtica	4	0,16	3, 5, 6, 9, 11
Seminaris	4	0,16	1, 3, 9, 10
Tipus: Supervisades			
Tutories	4	0,16	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12
Tipus: Autònomes			
Elaboració de treballs	23	0,92	3, 5, 6, 9, 10, 11
Estudi autònom i aprenentatge	44	1,76	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
Resolució de problemes	24	0,96	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12

Avaluació

L'avaluació serà principalment individual i es realitzarà de forma continuada en el context de les diferents activitats formatives que s'han programat.

Es realitzaran dos exàmens parcials teòrico-pràctics, mitjançant una prova de tipus test que constarà de 40 preguntes, amb quatre respostes alternatives. Els exàmens tindran una durada d'1,5 hores i serviran per alliberar matèria de l'examen final. La nota mínima per alliberar els parcials serà de 5 punts sobre un màxim de 10 punts. En cas d'aprovar els dos exàmens parcials, no caldrà presentar-se a l'examen final. Si sols s'aprova un dels dos parcials, la part de la matèria corresponent al parcial suspès caldrà recuperar-la a l'examen final (ídem si es suspenen els dos parcials). De l'examen parcial a recuperar, s'haurà d'obtenir una nota mínima de 3 punts per a que pugui fer mitjana amb l'examen parcial superat. L'examen final, que abasti la matèria dels dos parcials, constarà de 40 preguntes. Els resultats dels exàmens teòrico-pràctics suposaran el 80% de la nota final.

Així mateix, es realitzaran dos treballs, en grups d'un màxim de quatre estudiants, d'acord al que s'ha especificat a la secció d'activitats formatives. Cada treball qualificarà un 10% de la nota final. Els treballs són de presentació obligatòria per superar l'assignatura. La qualificació obtinguda dels treballs es guardarà per a properes convocatòries, en el cas que l'alumne no superés l'assignatura. No obstant, si l'alumne ho desitja, els pot tornar a presentar en una nova convocatòria per ser novament avaluats.

La nota mínima per aprovar l'assignatura serà de 5 punts sobre un màxim de 10 punts.

Es considerarà com a Presentat l'alumne que s'hagi examinat de tot el temari, bé sigui a les proves parcials o a l'examen final, i hagi entregat els dos treballs de grup. Qualsevol altre cas serà considerat com a No Presentat.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Presentació de dos treballs	20%	0	0	3, 5, 6, 9, 10, 11
Primer parcial: Blocs 1 a 5	40%	1,5	0,06	1, 4, 8, 9, 10, 11, 12
Segon parcial: Blocs 6 a 9	40%	1,5	0,06	2, 3, 6, 7, 9, 10

Bibliografia

Falconer D.S., Mackay T.F.C. 2001. Introducción a la Genética Cuantitativa. Acribia, Zaragoza.

Minvielle F. 1990. Principes d'amélioration génétique des animaux domestiques. INRA, Paris.

Nicholas F. W. 1998. Introducción a la Genética Veterinaria. Acribia, Zaragoza.

Nicholas F.W. 2003. An introduction to Veterinary Genetics. Blackwell Publishing, Oxford.

Piedrafita J. 1998. Notas sobre teoría de mejora genética. Col·lecció Materials, 49. Servei de Publicacions UAB, Bellaterra.